

ת"פ 50391/06/19 - מדינת ישראל נגד מטבחי זיו - תעשיות (1990) בע"מ

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב
ת"פ 50391-06-19 מדינת ישראל נ' מטבחי זיו -
תעשיות (1990) בע"מ ואח'

בפני
בעניין: כבוד השופט אורן שגב
מדינת ישראל
ע"י ב"כ עוה"ד רינת איילון

המאשימה

נגד

מטבחי זיו - תעשיות (1990) בע"מ
ע"י ב"כ עוה"ד רונן מנשה וקובי רון

הנאשמים

גזר דין

1. בישיבת ההקראה שהתקיימה בפניי ביום 23.06.20, הורשעה הנאשמת, על פי הודאתה, בעבירות של העסקה שלא כדין בניגוד לסעיף 2(א)(1) לחוק עובדים זרים, תשנ"א-1991 (להלן - **החוק**) העסקה ללא היתר בניגוד לסעיף 2(א)(2) + סעיף 1ג' לחוק והעסקה ללא ביטוח רפואי בניגוד לסעיף 2(ב) (3) לחוק, והכל כמפורט בכתב האישום המתוקן.
2. במסגרת הטיעונים לעונש, טענה ב"כ המאשימה, כי העבירה בה הורשעה הנאשמת, היא העסקה שלא כדין של מסתנן כהגדרתו בחוק ועל כן הקנס המקסימלי הוא ₪ 146,000. לגבי העבירה של ביטוח רפואי הקנס המקסימלי הוא ₪ 116,800. עוד ציינה, כי בגין העבירה של העסקה שלא כדין, קיים עונש מינימום בחוק שעומד על כפל הקנס המנהלי, קרי ₪ 20,000.
3. ב"כ המאשימה ציינה כי קיימת פסיקה ענפה של בתי הדין לעבודה שמדברת על חומרת העבירה ועל היותה עבירה כלכלית שהעונש בצידה צריך להיות עונש כלכלי ומרתיע.
4. מבחינת נסיבות ביצוע העבירה, במקרה הזה מדובר בכתב האישום בו הודתה הנאשמת בהעסקה ממושכת שנמשכה לתקופה של שלוש שנים. עבירת הביטוח תוקנה כך שחסרים ביטוחים לתקופות מסוימות שלא היה בהם ביטוח בתקופה מסוימת, כפי שפורט בכתב האישום המתוקן. עוד הוסיפה, כי נלקחה בחשבון העובדה כי מדובר בעבירה במסגרת עיסוקה של הנאשמת. מאידך ציינה, כי לנאשמת אין עבירות קודמות והיא הודתה בהזדמנות הראשונה באופן שחסך זמן שיפוטי יקר.
5. מבחינת מתחמי הענישה בגין העסקה שלא כדין, טענה, כי מתחם הענישה צריך להיקבע בין 23 אלף ₪ ל- 40 אלף ₪ ולגבי עבירת הביטוח מתחם הענישה צריך להיות בין 8 אלף ₪ ל- 15 אלף ₪, וכי המאשימה מבקשת כי

עמוד 1

בתוך המתחמים הנ"ל, יוטל על הנאשמת קנס על העסקה בגובה של 35,000 ₪ ועל הביטוח קנס בגובה של 12,000 ₪.

6. לבסוף, ביקשה, כי בית הדין יחייב את הנאשמת או מי מטעמה לחתום על התחייבות להימנע מביצוע העבירות בהן הורשעה במשך שלוש שנים.

7. בא כח הנאשמים טען, כי מדובר בחברה ותיקה ושומרת חוק ללא עבירות קודמות, שפועלת בארץ החל משנת 1990. לחברה יש מפעל בשדרות ו- 5 אולמות תצוגה ברחבי הארץ. הואיל ומפעל החברה ממוקם בשדרות היא נאלצת להתמודד עם מציאות לא פשוטה עם ירי של טילי קסאם, ולמרבה הצער כמו חברות נוספות, היא מתמודדת עם משבר הקורונה. טרם המשבר היא העסיקה 200 עובדים ונאצלה להוציא עובדים לחל"ת, כשכיום היא צריכה להחזיר אותם.

8. במקרה דנן, מדובר בעובד זר שהועסק בניקיון תחילה באמצעות חברת כוח אדם והחל מיום 1.12.14, כפי שפורט בכתב האישום, הוא הועסק על ידי החברה באופן ישיר. אין מחלוקת כי במועד תחילת עבודתו היה לו רישיון עבודה. יתרה מכך בגין חלק מהתקופה המפורטת בכתב האישום, העובד הזר מסר לחברה רישיון עבודה מזויף, אשר הנאשמת המציאה למאשימה. עוד הוסיף, כי כפי שעולה מחומר החקירה, לעובד הוצאו תלושי שכר וזכויותיו לא קופחו (נא/1).

9. הסניגור הפנה לתיק הע"ז 11357-09-14 **מדינת ישראל נ' אינגה אופנברג בע"מ** וביקש לגזור גזירה שווה מפסיקת בית הדין שם למקרה שלפנינו. הנאשמת הודתה בעבירות המיוחסות לה בכתב האישום המתוקן בישיבה הראשונה, ולפי קביעותיו של בית הדין בשורה של גזרי דין, בנסיבות של הודאה, מקובל להעמיד את הרף העליון של הענישה על 50 אחוזים מהקנס המקסימלי. עוד הוסיף, כי כתב האישום המתוקן כולל ריכוך מסוים ביחס להעסקה ללא ביטוח רפואי, וטען כי גם לנתון זה יש חשיבות.

10. החברה בעצם פעלה מול חברת הביטוח לבטח את העובד בתקופה הרלוונטית, אך למרבה הצער לא נמצא אישור לגבי כל התקופות אלא רק על חלקן וזה היה הבסיס לתיקון.

11. למרות שמדובר בתקלה נקודתית, הוסיף, הנאשמת לקחה על עצמה אחריות והפיקה לקחים על מנת שמקרה זה לא יישנה. הסניגור המשיך וטען, כי לצד עונש המינימום הקבוע בחוק, בגובה כפל הקנס המנהלי, בעקבות תיקון 15 לחוק עובדים זרים, קיימת לבית הדין הסמכות לפסוק סכום נמוך יותר מטעמים מיוחדים שיירשמו, וביקש כי בנסיבות התיק, יפסק סכום שהוא נמוך יותר מהסכום של 20 אלף ₪. כל זאת, מן הטעם שמדובר במקרה במקרה שעולה בקנה אחד עם שורת פסקי דין קודמים (נא/2).

12. הסניגור הדגיש, כי הנאשמת אינה מקלה ראש בתקופת ההעסקה, אך כתב האישום הינו תוצאה של תקלה נקודתית לגבי עובד ספציפי אחד בחברה שמתנהלת 30 שנה ללא כל עבירות ועושה את הכל בצורה הכי טובה. לטענתו, המצב החריג מצדיק שיינתן לכך ביטוי גם בפסיקת העונש.

13. מר זיו, בעלי הנאשמת, ביקש את זכות המילה האחרונה, וטען, כי כל פעילות הנאשמת נמצאת בשדרות וכי המקרה של העובד הזר, מושא כתב האישום, "נפל בין הכיסאות".

14. עוד הוסיף, כי הוא מבין שהנאשמת צריכה לתת את הדין, אבל בעת הזו הדברים לא מתיישבים,

מצד אחד המדינה עושה ככל שלא ידה לעזור לעסקים ולהשיב את העובדים מחל"ת ולהתקיים ומצד שני, המדינה קונסת את הנאשמת על משהו שארע באקראי במקרה, וכפי שצוין, לא מאפיין את החברה שמעסיקה 2000 עובדים. לאור האמור לעיל, ביקש כי הקנס יהיה מינימלי.

דין והכרעה

15. העבירות על חוק עובדים זרים נקבעו כעבירות מנהליות, והקנסות המנהליים שהוצמדו להן הן בשיעורים משמעותיים, ובהיקפים של אלפי שקלים. הדבר מבטא את יחסו של המחוקק לתופעה של העסקת עובדים זרים בניגוד לדין ולכך שמדובר בעבירה שמשיאה למעסיקים תועלת כלכלית של ממש (ראו: בג"צ 9722/04 **פולגת נ' מ"י** (7.12.2006)).

16. מדובר בעבירה שביסודה עומד מניע כלכלי מובהק ולכן, על מנת שהאכיפה תהיה אפקטיבית, עליה להיות משולבת בסנקציה כספית, אשר יהיה בה כדי ליצור את ההרתעה הנדרשת ולהפוך את העבריינות בתחום לבלתי משתלמת. ראו: ע"פ 57160-01-14 **מדינת ישראל נ' חדוות הורים בע"מ ואח' (להלן - "הלכת חדוות הורים")**, שם פסק בית הדין הארצי כי: "[...] העסקת עובדים זרים ללא היתר פוגעת במדיניות הכלכלית של הממשלה ו"פוגעת גם בתנאי עבודתם של עובדים מקומיים רבים הצריכים להתחרות בשוק העבודה עם 'עבודה זולה'", היינו משליכה באופן עקיף על היקף האבטלה ועל תנאי העסקתם של העובדים הישראליים (ע"פ 1001/01 **מדינת ישראל - נפתלי ניסים**, פד"ע לח 145 (2002); כן ראו את דברי ההסבר לתיקון מס' 7 לחוק עובדים זרים - ה"ח 143 התשס"ה 354 ואת דברי ההסבר לתיקון מס' 15 לחוק עובדים זרים - ה"ח 481 התש"ע 236). כחלק מכך יש לקחת בחשבון כי המניע לביצוע העבירה הינו במקרים רבים כלכלי, לצורך השגת תועלת כלכלית, ויש לפיכך הצדקה לעונש כלכלי אפקטיבי." וראו גם: ע"פ 1001/01 **מדינת ישראל נ' ניסים** (17.6.2002), שם קבע בית המשפט העליון כי העסקת עובדים זרים ללא היתר עבודה היא עבירה חמורה בעלת השלכות חברתיות ומוסריות.

17. לאור מועד ביצוע העבירה, חל בענייננו תיקון 15 לחוק העובדים הזרים, תשנ"א-1991 (להלן - "**החוק**"), הקובע כי הקנס המינימלי לעבירה של העסקת עובד ללא היתר הנו כפל הקנס המנהלי.

18. ביחס לגזירת עונשו של הנאשם, העיקרון המנחה בענישה הוא קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו. בהתאם לסעיף 40ג(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 על בית המשפט לקבוע מיום 10.7.2012 מתחם עונש הולם למעשה העבירה שביצע הנאשם בהתאם לעיקרון המנחה ולהתחשב בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה. בתוך מתחם הענישה ההולם, על בית המשפט לגזור את העונש המתאים לנאשם, בהתחשב בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה ורשאי הוא לחרוג ממתחם העונש ההולם בשל שיקולי שיקום או הגנה על שלום הציבור.

אשר לענייננו

19. הקנס המקסימלי הקבוע בחוק לעבירה של העסקה שלא כדין של מסתנן עומד על 146,000 ₪, וביחס לאי עריכת ביטוח רפואי - 116,800 ₪. בנוסף, ביחס לעבירה הראשונה, הקנס

המנהלי המינימלי שקבע המחוקק הוא בסך 10,000 ₪ ובמקרה דנן - כפל קנס זה, היינו, קנס מינימלי בסך 20,000 ₪.

20. ביחס לעבירה של העסקה שלא כדין, סבורני כי מתחם הענישה הראוי צריך לנוע בין 15% עד 40% מהעונש המקסימלי, היינו, 21,900 ₪ עד 58,400 ₪. קביעתי זו לוקחת בחשבון את משך ביצוע העבירה הארוך, בהתאם לכתב האישום המתוקן, הנסיבות בהן בוצעה העבירה (משלח ידה של הנאשמת), ומאידך, שהעובד הזר קיבל את כל זכויותיו, כך על פי טענת הנאשמת, שלא נסתרה.

21. ביחס לעבירה של העסקה ללא ביטוח רפואי, סבורני כי בנסיבות העניין, מתחם הענישה שהציעה המאשימה (בין 8,000 ₪ ל- 15,000 ₪), ראוי ומידתי בנסיבות העניין, וזאת בשל הטעמים שצינתי ביחס לעבירת ההעסקה ללא היתר.

22. ביחס לעונש הספציפי שראוי להשית על הנאשמת בתוך כל אחד משני המתחמים הנ"ל, סבורני, כי יש לקחת בחשבון לקולא את העובדות הבאות: העובדה שזו הפעם הראשונה שהנאשמת, שהנה חברה ותיקה המעסיקה עובדים רבים, מואשמת בעבירות מושא כתב האישום; העובדה שזכויותיו של העובד הזר שולמו במלואן, דבר המחזק את טענת הנאשמת, לפיה מדובר באירוע נקודתי ולא בשיטה; העובדה שמאז ביצוע העבירות ועד היום, הנאשמת לא הואשמה בעבירות דומות; הודאתה של הנאשמת בתחילת ההליך המשפטי, דבר שחסך זמן שיפוטי יקר ולטעמי, אף מצביע כי הנאשמת אכן הפנימה, כדברי הסניגור, את חומרת מעשיה. בנוסף לכל האמור לעיל, אין להתעלם מהמצב הכלכלי חסר התקדים, אליו נקלע המשק הישראלי, כחלק מכלכלת העולם כולו, בשל התפרצות נגיף הקורונה. במקרה דנן, ראיתי לנכון לקחת בחשבון בשיקולים לקולא גם את העובדה שמרכז העסקים של הנאשמת הוא בעיר שדרות, שחוה בשנים האחרונות, ביחד עם יישובים נוספים בדרום, מציאות ביטחונית מורכבת ומתמשכת.

23. בסוף במסגרת שיקוליי, ראיתי להיעתר לבקשת המאשימה ולחייב את הנאשמת לחתום על התחייבות להימנע מביצוע העבירות בהן הורשעה למשך התקופה המקסימלית הקבועה בחוק - 3 שנים. כידוע, העיצום הכספי הנו רק רכיב עונשי אחד המצטרף לרכיב עונשי אחר והוא הטלת התחייבות על הנאשם להימנע מביצוע עבירה. התחייבות זו מהווה כשלעצמה עונש של קנס מותנה, הגם שמדובר בעונש הקל שבעונשים הקבועים בחוק העונשין (ראו דברי כב' הנשיא (בדימ') א. גרוניס בדנ"פ 8062/12 מדינת ישראל המשרד להגנת הסביבה נ' חברת נמלי ישראל פיתוח ונכסים בע"מ, (2.4.2015) עמ' 9-10, פסקה 12).

24. לאור כל האמור לעיל, אני משית על הנאשמת בגין עבירה של העסקה שלא כדין - 20,000 ₪ וביחס לעבירה של אי עריכת ביטוח רפואי - 8,000 ₪.

אחרית דבר

25. הנאשמת תשלם קנס בסך 20,000 ₪ בגין עבירת העסקה שלא כדין וסכום נוסף בסך 8,000 ₪ בגין אי עריכת ביטוח רפואי. **הקנס הכולל בסך 28,000 ₪** ישולם עד ליום 15.04.21.

26. בנוסף, בתוך 30 יום מהיום, תחתום הנאשמת באמצעות נציג מוסמך מטעמה, על 2 עמוד 4

התחייבויות שלא לעבור על כל אחת מהעבירות בהן הורשעה, שאם לא כן תחויב בקנס המקסימלי הקבוע בחוק ביחס לכל אחת מ-2 העבירות (146,000 ₪ ביחס לעבירת העסקה שלא כדין ו- 116,000 ביחס לעבירה של אי עריכת ביטוח רפואי).

27. המזכירות תשלח את שובר התשלום ואת 2 ההתחייבויות למשרדו של הסניגור, וזה ידאג לסרוק לתיק ביה"ד את 2 ההתחייבויות החתומות עד ליום 31.03.21.

לא תוגשנה ההתחייבויות החתומות לתיק במועד שנקצב, אשקול להורות על ביטול הקנסות המקלים שנגזרו.

28. המזכירות תשלח את גזר הדין למשרדי ב"כ הצדדים בדואר.

ניתן היום, ט"ז אדר תשפ"א, 28 פברואר 2021, בהעדר הצדדים.